



NARCIS NOGUERA



IKONO

ABRIL, MES DE LA LLENGUA

Rosa, espasa o esprai

Durant tota la setmana passada, el nostre país va ser el centre d'una extensa activitat reivindicativa per l'ús de la llengua. Activisme al carrer i contestació oficial marcaren les celebracions del 23 i el 25 d'abril.

A. Maresma

Valoració de tots: Sant Jordi de 1986, positiu, positiu. Ha transcorregut en pau. Constatació: la policia, el dia 23, no ha fet acte de presència; el dia 19, sí, amb un total de vint-i-cinc detencions. Nota al marge: Al Japó han celebrat en set ciutats diferents el *Sant Jordi's Day*, sota el patrocini de la Generalitat. Més notes, gens marginals: abans del mes d'abril i durant tot el mes d'abril, han estat moltes les accions per normalitzar el català al nostre país. L'esprai cada vegada ha estat més reprimat. Encara, una altra nota, menys marginal: l'aparició dels contra, les Juntas Espanolas, per espanyolitzar la retolació en català col·locant banderes i rètols. Les seves accions no han estat reprimides.

En definitiva, tots els qui manen, contents, perquè no s'han repetit les escenes televisives de l'any passat, que van posar en evidència l'agressivitat de la policia davant tot el país. Sembla que un pacte Generalitat-Govern



DOMÈNEC UMBERT



DOMÈNEC UMBERT

Civil-Ajuntament ha estat la clau del fet que la policia no aparegués al carrer, ni en els moments de més aldarull, a les vuit del vespre, durant la manifestació convocada per l'MDT sota el lema «¡Que se'n vagin!», que va reunir de tres mil a cinc mil persones i que, malgrat totes les pors, va transcórrer amb molta tranquil·litat. El servei d'ordre de la manifestació va aconsellar la Guàrdia Urbana que se n'anés, perquè així no passaria res. No va passar gaire cosa: una bandera espanyola cremada i pedrades al Banc



Central. Això sí, la noia que va despenjar la bandera va ser detinguda, una hora després dels fets, quan anava sola i era a cinc-cents metres del lloc dels incidents.

Molta mar de fons

Els qui manen, contents, i una mar de fons que cada vegada batega més i més intensament. Les reaccions del poder enfront les actuacions de la Crida, de l'MDT, dels Grups de Defensa de la Llengua, o de qualsevol altri que

vagi amb l'esprai a la mà, o la reivindicació als llavis, d'una normalització més efectiva són, cada volta, més agressives. Les posicions són cada vegada més clares. La polèmica entre la Crida i la directora general de Política Lingüística de la Generalitat, Aina Moll, n'ha estat una mostra.

La Crida havia anunciat el dia 19 d'abril accions per la catalanització de Renfe. Just aquest dia, la premsa publicava unes declaracions d'Aina Moll on desqualificava les accions de la Crida, al mateix temps que recone-

De dreta a esquerra, dalt, accions de la Crida, canvi de rètols a València i detencions a Barcelona. Baix, juí a Quim Tell.

xia com a positiu el procés de normalització de Renfe. Tres dies més tard, la Crida demanava la dimissió de la senyora Aina Moll.

Però, tornem al dia dinou, dia clau. Els *contra*, les Juntas Espanolas, havien anunciat una acció per espanyolitzar Barcelona a les dotze del migdia. Davant això, el Moviment de Defensa de la Terra havia previst una concentració sota el lema «Fem-nos respectar». Els *contra* van decidir canviar d'hora i fer la feina a les nou del matí. Ningú no els va dir res. Més tard, a les onze, quan els militants de l'MDT desfeien la feina dels de les Juntas Espanolas, un taxista sortí del cotxe amb una barra de ferro amenaçant els qui catalanitzaven. La policia va detenir tres persones. El conductor del taxi B-7989-F se'n va anar, després que un còctel molotov explotés sota el seu vehicle.

Durant el mateix dia dinou, també al matí, eren detingudes setze persones vinculades a la Crida per pintar als combois de Renfe la frase «En català». En total, es van batejar cinquanta combois. A l'acció, hi participaren setanta persones, i es va fer a diferents estacions de Barcelona i a Terrassa. Entres els detinguts, Joan Ramon Colomines, ex-cap de Premsa del conseller Laporte i fill de Joan Colomines, diputat de CiU al Parlament de Catalunya. També, a Girona, hi va haver detencions el mateix dia. Cinc membres de l'MDT foren detinguts per pintar els rètols de l'es-

tació d'aquesta ciutat. La policia va carregar contra les cent cinquanta persones que s'hi havien concentrat.

El dia anterior, a la mateixa ciutat, havia tingut lloc un judici contra Quim Teli, acusat d'haver pintat i catalanitzat amb esprai els rètols del MOPU al quilòmetre 739 de la N-II. Durant el juí, l'advocat de l'estat va rebaixar la petició inicial d'una multa de quatre milions de pessetes a cinc-centes mil. Segons va dir, «tampoc no s'ha de pretendre que Quim Tell pagui tots els rètols fins a la Jonquera». El cas està vist per a sentència.

Rosa, esprai o espasa

Pau i tranquil·litat, doncs, el dia de Sant Jordi. Molt lluny de la pau i la tranquil·litat els dies abans i segurament els dies després.

El 23 d'abril molta gent a la Rambla, molts llibres i moltes roses. El Congrés de la Llengua catalanitzà el



Manifestacions, en commemoració del 25 d'Abril, a València.

mercat de Sants amb fons de barretines i estrenes efectistes de rètols a les parades. La Crida, amb els seus escamots Sant Jordi, catalanitzà les tanques publicitàries arreu de la ciutat, al mateix temps que instal·lava una oficina normalitzadora i un servei de correus fet exclusivament en català. I a TV3, imatges de Sant Jordi del 85, videoclip d'un Sant Jordi modern i entrevista a Aina Moll. A l'espai habitual del videoclip de Guillem, el protagonista del dia va ser Sant Jordi, que havia substituït l'espasa per un esprai, amb el qual pintava «en català, si us plau». L'entrevista del dia era

dedicada a la senyora Aina Moll. La directora de política lingüística va trobar bé que, com a mínim, es digués «si us plau» —recordem que la Crida en les seues enganxines utilitza «en català», i prou—, però va matisar que el drac no es mata amb un esprai i que potser sí amb una rosa. Una rosa, un esprai, una espasa... el temps ho dirà. De moment, la Llei de Normalització Lingüística no s'explica. El Sant Jordi d'enguany, feia tres anys de la seua publicació.

Com també fa quasi tres anys —falten uns mesos— de la publicació de la Llei d'Ús i Ensenyament del Va-

lencià. Poc respectada, o gens. Efectiva, amb tot un ampli ventall d'opinions ben diverses en l'àmbit de l'ensenyament, només pel que fa a l'ensenyament de la llengua a les escoles. Els escamots de la Generalitat són alguns funcionaris, vestits d'executiu, que visiten les grans empreses i els aconsellen, sense esprai, que han de «bilingüitzar» les indicacions i els serveis. Nul·la repercussió entre les privades. Escassíssima, entre l'empresa pública.

Fora d'això, la processó s'ha de moure des del carrer. Aquest mateix mes d'abril, l'Ajuntament d'Ontinyent, de majoria socialista, ha fet funcionar el repetidor que de fa temps havia instal·lat per poder veure la TV3 en la comarca. A València, l'associació Amics de la TV3 continua fent via per instal·lar una altra torre en les comarques centrals.

Durant tota la setmana passada, Acció Cultural del País Valencià distribuï un vídeo sobre el 25 d'Abril i un manifest cívic per la llengua: a Castelló, Benidorm, Lliria, Port de Sagunt, Torrent, Tavernes, Altea, Calp, Benicarló, València, Gandia, Dénia, la Vila Joiosa, Vila-real, la Vall d'Uixó, Algemesí, Xàtiva, Ontinyent, Burjassot i Meliana, es van organitzar actes en tal sentit.

La diada del dia 25 es va aprofitar, també, per escampar la consigna reivindicativa per algunes comarques. El 24, al vespre, diverses forces nacionalistes van aplegar alguns centenars de persones en la plaça dels Furs de València, per canviar rètols de carrers, places, cabines telefòniques... En aquesta ciutat, a nivell de senyalitzacions oficials, el català no existeix o conviu, a nivells mínims, pacíficament amb el castellà: «Centro ciudad-Centre ciutat».

Dissabte, dia 26, el Moviment de Defensa de la Terra aplegava unes dues-centes persones també a València, sota la consigna «A Catalunya, en català». Un acte que es va esdevenir sense incidents. L'endemà, diumenge 27, la convocatòria es repetia a Xàtiva, davant el monument als Maulets.

Finalment, el mateix diumenge 27 el president Joan Lerma afirmava en una entrevista a un diari estatal, pàgines dedicades al País Valencià, que la Generalitat ha treballat la qüestió de la llengua en els mitjans de comunicació. I que, en aquest sentit, pel que fa a la premsa escrita, ajuda en l'edició de nombrosos butlletins municipals que es fan en els dos idiomes. La processó, al carrer. □